

Tytus Szabelski

Uniwersytet Artystyczny im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu,

Wydział Animacji i Intermediów,

Interdyscyplinarne Studia Doktoranckie

Streszczenie pracy doktorskiej

Napisana pod kierunkiem prof. Piotra Kurki praca doktorska *Krajobraz postcyfrowy: między materią a metaforą* skupia się na przedstawieniu paradygmatu „postcyfrowego” w kontekście związków współczesnych technologii cyfrowego przetwarzania danych (na których opiera się działanie urządzeń elektronicznych) z materialnym krajobrazem planety oraz krajobrazem rozumianym w sposób metaforyczny.

Pojęcie „postcyfrowość” wywodzę z pierwszych tekstów, w których zaczęło pojawiać się we wczesnych latach 2000. (m.in. R. Pepperell, M. Punt, *The Postdigital Membrane*) i definiuję poprzez zestawienie z podobnymi pojęciami, jak „postinternet” (M. Olson, A. Vierkant, H. Steyerl) czy „postmedia” (F. Guattari, L. Manovich, R. Krauss). Odwołując się do „geologii mediów” J. Parikki przedstawiam „postcyfrowość” jako narzędzie umożliwiające dostrzeżenie istotnych związków między materią czy zasobami kopalnymi wydobywanymi z ziemi a technologią cyfrową. Związki te rozumiem jako relacje między surowcami a wytwarzanymi z nich produktami (urządzeniami) oraz produktami ubocznymi działania urządzeń, takimi jak gazy cieplarniane.

Jako szczególnie istotne przedstawiam pojęcie „intra-akcji”, wprowadzone przez myślicielkę z nurtu nowego-materializmu i fizyczkę teoretyczną K. Barad. Pojęcie to pozwala mi na ukazanie całego szeregu relacji, w jakie wchodzi i jakie prowokuje każdy obiekt funkcjonujący w jakimś środowisku – w tym wypadku są to urządzenia składające się na sprawne działanie mediów cyfrowych. Odwołując się do spostrzeżeń takich teoretyków jak Tung-Hui Hu, N. Starosielski czy B. H. Bratton, przedstawiam więc także polityczne czy ideologiczne uwikłania fragmentów infrastruktury takich jak światłowody czy centra danych. Nawiązując do przykładów przedstawianych przez A. Nacher (artystycznych) czy S. Zuboff (ekonomicznych), wspominam społeczne zagrożenia wynikające z rozpowszechnienia urządzeń podłączonych nieprzerwanie do internetu, których działanie zdaje się niekiedy kierować ruchem ludzi w przestrzeni w nieświadomiany przez nich sposób.

Głównym celem niniejszej rozprawy jest zaprezentowanie powyższych kwestii w kontekście twórczości wybranych artystów, takich jak m.in. Lewis Baltz, Hito Steyerl, Trevor Paglen czy Lisa

Rave, poruszających – wprost bądź nie – kwestie materialnych uwikłań technologii, posługując się głównie mediami wizualnymi jak fotografia i film. Przeplatam więc ze sobą przykłady prac artystycznych, które w swojej treści bądź konwencji odnoszą się do krajobrazu i przestrzeni, ze spostrzeżeniami współczesnych badaczek i badaczy.

Zwieńczeniem teoretycznej rozprawy jest opis artystycznej części doktoratu, w której skupiam się na przypadku firmy Amazon jako przykładzie materialnej obecności korporacji kojarzonej głównie z internetem. Badam materialny ślad zostawiany przez firmę w krajobrazie oraz jej praktyki postępowania w przestrzeni społecznej, mające dla mnie niemniejsze znaczenie.

Tytus Szabelski

Magdalena Abakanowicz University of the Arts in Poznań,

Animation and Intermedia Faculty,

Interdisciplinary Doctoral Studies

Dissertation abstract

Written under the supervision of Professor Piotr Kurka, the dissertation *Post-digital Landscape: Between Matter and Metaphor* focuses on presenting the „post-digital" paradigm in the context of the relationship of contemporary digital computing technologies (on which the operation of electronic devices is based) to both the material landscape of the planet and the landscape understood in a metaphorical way.

I derive the notion of „post-digital" from texts in which it began to appear in the early 2000s (e.g., R. Pepperell, M. Punt, *The Postdigital Membrane*) and define it by juxtaposing it with similar concepts such as „post-internet" (M. Olson, A. Vierkant, H. Steyerl) or „post-media" (F. Guattari, L. Manovich, R. Krauss). Referring to J. Parikka's "geology of media," I present "post-digitality" as a tool for seeing the essential connections between matter or fossil resources extracted from the earth and digital technology. I understand these connections as the relationship between raw materials and the products (devices) that are made from them, as well as the by-products of the devices' functioning, such as greenhouse gases.

I present as particularly relevant the concept of "intra-actions", introduced by the New-Materialist thinker and theoretical physicist K. Barad. This notion allows me to show a whole range of relations that are entered into and provoked by every object functioning in some environment – in this case by the devices that make digital media work. Referring to the insights of such theorists as Tung-Hui Hu, N. Starosielski and B. H. Bratton, I also present the political or ideological entanglements of infrastructure fragments such as optical fibre cables or data centers. Referring to the examples presented by A. Nacher (artistic) or S. Zuboff (economic), I mention the social dangers stemming from the proliferation of devices continuously connected to the internet, whose actions sometimes seem to direct people's movements in space in ways they are not aware of.

The main objective of this thesis is to present these problems in the context of the works of selected artists, such as Lewis Baltz, Hito Steyerl, Trevor Paglen or Lisa Rave, among others, who explicitly or implicitly address the material entanglements of technology, using mainly visual

media, such as photography and film. I interweave examples of artistic works that in their content or style refer to landscape and space with observations by contemporary researchers.

The culmination of the thesis is the description of the artistic part of the dissertation, in which I focus on the case of Amazon Inc. as an example of the material presence of a corporation associated mainly with the internet. I examine more the material trace left by the company in the landscape and its labour and social practices, which are of no less importance to me.